

Segons l'Observatori Laboral de la Universitat Pompeu Fabra, a l'Estat espanyol moren uns 14.000 homes i unes 2.000 dones l'any per diverses malalties concretes en el seu lloc de treball

VICENÇ
NAVARRO

CATEDRÀTIC POLITIQUES
PÚBLIQUES (UPF)

Poder de classe: els morts que no s'enregistren

En qualsevol país del món hi ha persones que es moren com a conseqüència de malalties que adquireixen com a resultat de les condicions existents en el seu lloc de treball. No així a Espanya.

Segons les xifres oficials de malalties professionals que publica l'Estat espanyol, a Espanya ningú no mor com a conseqüència d'una malaltia laboral. Segons tals estadístiques, cap persona no va morir per aquest motiu el 2000, el 2001, el 2002, el 2003, el 2004, i va ser sols el 2005 quan només tres persones van morir a causa de malalties adquirides en el seu treball.

Realment sorprenent!

Les causes d'aquest fet extraordinari poden ser dues. L'una és que aquí, a Espanya, les condicions de treball són tan excel·lents que ningú no mor a causa d'una malaltia laboral. L'altra raó és que hi hagi un subregistre enorme d'aquest tipus de mortalitat. I això és el que passa. Els experts de l'Observatori Laboral de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), un dels centres científics en salut laboral més creïbles en el país, han estimat que, atenent l'estructura laboral d'Espanya, moren ni més ni menys que prop de 14.000 homes i més de 2.000 dones per malalties concretes en el seu lloc de treball. Aquestes xifres són fàcils de calcular, ja que hi ha un coneixement científic molt avançat sobre la incidència, prevalença i taxes de mortalitat de les diferents malalties laborals que esperariem trobar entre els treballadors segons el seu tipus de treball i segons les seves condicions laborals. D'aquesta manera l'Observatori Laboral ha calculat que hi ha 9.400 morts de càncer l'any d'origen laboral, més 3.600 morts de malalties cardiovasculars també d'origen laboral, i una mica més de 1.700 morts de malalties respiratòries també de causa laboral. Doncs bé, cap d'elles no apareix en aquell registre oficial de morts per causa laboral.

Aquest subregistre també passa en el registre de malalties laborals, incloent-hi les molt greus, aspecte que ha anat augmentant en els últims anys. Mentre que la població laboral ha augmentat de quinze a disset milions de persones en els últims sis anys, el nombre de casos greus de malaltia professional registrats s'ha reduït, segons tal registre, de 191 l'any 2000 a 120 el 2005, la qual cosa és impossible que sigui deguda a una disminució de les malalties laborals o al descens de la seva gravetat. La causa d'aquesta situació és també un escandalós subregistre que arriba a un 64% de totes les malalties laborals, percentatge que arriba a un 100% en les malalties més greus, com és el càncer d'origen ocupacional.

En realitat, les xifres oficials reconeixen només 30.000 casos anuals de malalties professionals, la immensa majoria de les quals, lleus i sense baixa. Les xifres reals, no obstant això, són molt més altes. S'estima que un 9% de treballadors i un 13% de treballadores (un total de 2 milions de

persones) pateixen alguna malaltia com a resultat del seu treball.

Després de llegir aquestes dades, el lector es preguntarà per què passa això. Com pot ser que a l'Estat espanyol hi hagi treballadors que moren i es posen malalts constantment i diàriament sense que es registrin les causes de les morts?

Per respondre a aquelles preguntes, hem de mirar qui es beneficia i qui sofreix d'aquesta situació. Comencem amb els que es beneficien. I, molt en primer lloc, apareixen les mútues patro-

En el registre oficial de malalties concretes a la feina no apareix cap dels 9.400 casos de mort per càncer generat en el món laboral, ni de les 3.600 defuncions per afecions cardiovasculars, etc.

nals d'accidents i malalties laborals, que fan tot el possible i l'impossible perquè tals malalties i causes de mort no es reconeguin i es registrin, i així eviten pagar als familiars, en cas de mort, la pensió que els correspondria per llei, o abonar els costos d'atendre tals malalts a les institucions sanitàries que cuiden els pacients que tenen malalties laborals.

Tals mútues arriben a enormes extrems amb tota la bateria d'advocats, professionals anomenats *experts*, polítics pròxims a ells (la majoria de dretes, però també alguns d'esquerrers) perquè la veritat no es conegui i es pugui fer alguna cosa sobre això. L'anàlisi de com actuen hauria de ser matèria de més d'una pel·lícula o documental televisiu. No se n'ha fet cap. Avui aquestes mútues estan entre els fons de diners privats més importants existents a Espanya. El seu poder econòmic i polític és enorme.

Qui perd? Aquella llista és llarga. En primer lloc, perden els treballadors i els seus familiars. Les mútues patronals d'accidents i malalties laborals no paguen la pensió laboral (que és més gran que la pensió normal de la Seguretat Social) als familiars, vídues ovidus o dependents del treballador mort i que els correspon per llei. El fet que hi hagi un subregistre significa un enorme estalvi les esmentades mútues patronals. Tal estalvi és l'origen dels seus enormes beneficis, que es basen en el sacrifici dels familiars dels morts.

Però una altra víctima del subregistre és el Servei Nacional de Salut i les comunitats autònomes que paguen pels serveis sanitaris d'aquests malalts quan, per llei, aquests serveis sanitaris haurien de ser pagats per les diverses mútues laborals. El cost per a les comunitats autònomes és enorme, arribant a gairebé el 14% del cost total del servei públic sanitari.

I, en canvi, aquest tema tan sensible no apareix en els grans mitjans de comunicació de l'Estat espanyol, els quals sempre es fixen en el famós copagament com a millor manera d'aconseguir els diners. ●